

Sanasto

Tässä sanastossa määritellään tai selitetään kaikki tutkimuksessa käytetyt sanat ja ilmaisut, joiden EU:n eri jäsenmaiden yhteistyötahot ovat arvelleet vaativan selvitystä tai selitystä.

TÄRKEIMMÄT KÄSITTEET:

Pätevyys	Työtehtävien hoitamiseen tarvittavat tiedot, taidot ja kyvyt. Tiedot, taidot ja kyvyt, jotka tarvitaan, jotta pystyisi työskentelemään/toimimaan turvallisesti ja tehokkaasti, itsenäisesti puheterapeutina.
Geneerinen pätevyys	Geneerinen tarkoittaa yleistä, tavallista tai kattavaa, ei tiettyä, erikoislaatuista tai valikoivaa. Tuning-hankkeessa erotetaan kolme lajia geneeristä pätevyyttä:
Instrumentaalinen pätevyys	instrumentaalinen pätevyys: kognitiiviset, menetelmälliset, tekniset ja kielelliset kyvyt
Inter- ja intrapersonallinen pätevyys	interpersoonallinen pätevyys: yksilölliset kyvyt, kuten sosiaaliset taidot (sosiaalinen vuorovaikutus ja yhteistyö)
Systeeminen pätevyys	systeeminen pätevyys: kokonaisia järjestelmiä koskevat kyvyt ja taidot (ymmärryksen/oivalluksen , järjen ja tiedon yhdistäminen; aiemmin hankittu instrumentaalinen ja interpersoonallinen pätevyys on tarpeen).
Aihekohtainen pätevyys	Tässä tapauksessa puheterapeutin työlle ominainen pätevyys.
Tuning-menetelmät	<p>Ryhmä yliopistoja, jotka halusivat käsitellä yhdessä Bolognan julistukseen liittyviä asioita, aloitti vuonna 2000 Tuning educational structures in Europe -projektin, jota koordinoivat Deuston (Espanja) ja Groningenin (Alankomaat) yliopistot.</p> <p>Tuning-projektissa on kehitetty menetelmä, jonka tarkoitus on auttaa ymmärtämään opinto-ohjelmia ja tehdä niistä vertailukelpoisia. Keskustelujen organisoimiseksi aihepiirit on jaettu viiteen alueeseen:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) geneerinen (yleinen akateeminen) pätevyys 2) aihekohtainen pätevyys 3) opintojen mitoitusjärjestelmän (ECTS) rooli kertymisjärjestelmänä 4) oppimiseen, opetukseen ja arviointiin liittyvät näkökohdat 5) laadunparannuksen rooli koulutusprosessissa (korostaa laitosten sisäiseen laatukulttuuriin perustuvia järjestelmiä).

TUTKIMUKSEN SANOJA/ILMAISUJA	MÄÄRITELMÄ/SELITYS
Arvioija	Arvioinnin tekijä (ks. edellistä kohtaa).
Arviointi	Potilaan tai asiakkaan arviointi diagnoosin ja hoitosuunnitelman tekemistä varten.
Asianmukainen palaute	<p>Asianmukainen: tietylle ihmiselle, tiettyyn paikkaan tai tilanteeseen sopiva.</p> <p>Palaute:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. tekijälle annettava tieto, kuinka hän suoriutui tehtävästä tms., käytetään usein tilanteen parantamiseksi 2. nykytoiminnasta annettavaa spesifistä tietoa, jonka tarkoitus on auttaa joko jatkamaan tai muuttamaan toimintaa.
Asianmukaiset terapiamenetelmät	Käytännön menetelmä tai menettelytapa, joka auttaa tehokkaasti pääsemään tavoitteeseen, tietyn toimen tai tehtävän hoitamiseen käytettävä menettelytapa, jonka tavoitteena on parantaa potilaan tilaa ja joka sopii juuri siihen tarkoitukseen.
Empatia	Kyky ymmärtää ja jakaa muiden ajatuksia, tunteita ja toimintaa.
Hoidon teho	Se hoidon ominaisuus, joka aiheuttaa halutun muutoksen, sen että muutos perustuu juuri hoitoon eikä mihinkään muuhun.
Kuntoutus	Toimenpide, jonka tarkoitus on parantaa sairautta tai tilaa, hoito.
Jäljitysketju	Toimenpiteiden kirjaus vaiheittain sitä mukaa kun ne tapahtuvat, esim. työskentelystä tietyn potilaan kanssa, jotta tapahtumahistorian voi jälkikäteen selvittää. Luotettavaa ja helposti seurattavaa jäljitysketjua pidetään yhtenä merkinä organisaation hyvästä sisäisestä valvonnasta.
Kriittiset reflektiotaidot	Kyky muistella kokemuksiaan, yhdistää kokemuksesta saamansa tieto entisiin tietoihinsa ja toimia näin saamansa ymmärryksen mukaan. Kriittinen reflektio on se prosessi, jota käyttämällä aikuiset tunnistavat toimintaansa ohjaavat olettamukset, paikantavat olettamustensa historiallisen ja kulttuurillisen alkuperän, kyseenalaistavat oletustensa merkityksen ja kehittävät vaihtoehtoisia toimintatapoja. Kriittiseen reflektioprosessiin kuuluu myös haastaa vallitsevat sosiaaliset, poliittiset, kulttuurilliset tai ammatilliset toimintatavat. Kriittisen reflektioprosessin kautta aikuiset tulevat tulkinneeksi ja luoneeksi uusia tietoja ja toimenpiteitä tavallisten ja joskus poikkeuksellisten kokemustensa perusteella. Kriittinen reflektio yhdistää kokemuksesta

	<p>oppimisen teoreettiseen ja tekniseen oppimiseen, niin että muodostuu uusia tietorakennelmia ja uusia toimintatapoja tai käsityksiä.</p> <p>Oppiminen kriittisen reflektion perusteella luo uusia käsityksiä auttamalla tiedostamaan ne sosiaaliset, poliittiset, ammatilliset, taloudelliset ja eettiset oletukset, jotka rajoittavat tai tukevat omaa toimintaa tietyssä yhteydessä. Kriittinen reflektio on aikuiselle hyvä oppimisstrategia, koska siinä tapahtuu älyllistä kasvua, ja se parantaa kykyä tajuta henkilökohtainen ja järjestelmän muutostarve ja tehdä tarvittava muutos. Reflektio voi olla keino oppia johtamista ja tiedottamista, valitsemista vastaanotolla tai muutosten tekemistä.</p> <p>Viite: <i>Teaching Critical Reflection</i>, David Stein [online] osoitteessa http://www.inspireliving.com/business/reflection.htm: [21.9.2011].</p>
Laadunvarmistus	Ohjelma, joka seuraa ja arvioi järjestelmällisesti projektin, palvelun tai mahdollisuuksien eri puolia, jotta pystyttäisiin varmistamaan, että laatustandardeja noudatetaan.
Laatii ennusteita	Selittää tietyn toimenpiteen tai tilan mahdollisia tuloksia tai seurauksia, laatii prognoosin.
Looginen ajattelu	Koherentti ja looginen ajattelu, järkeily, abstrakti ajattelu.
Mahdollistaja	Ihminen, joka helpottaa kehitystä, auttaa saamaan jotain aikaan (kuten oppimaan, tuottamaan tai viestimään) tarjoamalla epäsuoraa tai huomaamatonta tukea, ohjausta tai valvontaa.
Mukautuvuus	Kyky kestää vaikeita olosuhteita tai toipua niistä nopeasti.
Nasoskopia	Laki/kitapurjeen ja nielun anatomian ja fysiologian tutkimus puheen aikana käyttäen nenän kautta sisään vietyä taipuisaa endoskooppia.
Neuvoja	Henkilö joka neuvoa ongelmien, erityisesti henkilökohtaisten, sosiaalisten tai psykologisten ongelmien, sattuessa.
Näyttö	Todiste, se mikä osoittaa, että joku pitää tai ei pidä paikkaansa, uskon tai epäuskon perusta, tieto, johon uskonsa voi perustaa.
Palveluntarjontamallit	<p>Periaatteet, standardit, menettelytavat ja rajoitukset, joilla ohjataan puheterapiapalveluiden suunnittelua, kehitystä ja toimintaa pyrkien tarjoamaan tietyille käyttäjäryhmälle tietyssä yhteydessä yhdenmukaisia palvelukokemuksia.</p> <p>Palveluntarjontaan kuuluvat tavat, joilla hoitoa voidaan antaa potilaille, esimerkiksi yksilöllisesti klinikon ohjaamissa istunnoissa, ryhmäistunnoissa, kouluttamalla muita toimijoita, konsulttoimalla, eri ympäristöissä jne.</p>

Perusteet	Perustan tai pohjimmaisten syiden selitys, toimintatavan tai uskomuksen syyt tai looginen perusta, mielipiteen, toimenpiteen, oletuksen tms. periaatteiden selitys, myös itse periaatteet.
Päättäjät	Ihmiset, joilla on vastuu ja valta tehdä päätöksiä organisaatiossa tai julkisessa elimessä, varsinkin ne, jotka päättävät tulevista suunnista ja strategiasta, tai ne, jotka hallitsevat varoja ja budjetteja.
Tapausten määrä	Niiden potilaiden määrä, joiden kanssa PT kulloinkin tekee töitä; tietyn PT:n vastuulla olevien potilaiden määrä. Joskus myös niiden tapaustyyppien määrä, joita PT käsittelee, kuten lasten puhehäiriöt, aikuisten hankinnaiset puhehäiriöt.
Toiminta-alue	Vastuualue, kuten potilas- tai hoitotyypit ja toimintaohjeet, jotka määrittävät ammatillisen toiminnan rajat.
Visuaalinen kommunikaatio	Kommunikaatio visuaalisen apuvälineen välityksellä, ideoiden ja tiedon välittäminen graafisessa tai visuaalisessa muodossa. Visuaalinen kommunikaatio perustuu vain näköön, ja siihen kuuluvat merkit, typografia, piirustus, graafinen suunnittelu, kuvitus, väri ja elektroniset resurssit. Lisäksi ajatuksena on, että visuaalisella sanomalla tekstin yhteydessä on tekstiä parempi kyky tiedottaa, opettaa tai vakuuttaa yksilö tai yleisö.
Yhdistellä tietoa	Yhdistää eri lähteistä peräisin olevaa tai erilaista tietoa koherentiksi kokonaisuudeksi.

Tutkimuksessa käytetyt KIRJAINLYHENTEET

PT: Puheterapia tai -terapeutti

SJN: syöminen, juominen, nieleminen

CT: tietokonetomografia

MRI: magneettikuvaus

PET: positroniemissiotomografia